

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.6.2010
COM(2010) 352 τελικό

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Η Ευρώπη, ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο – ένα νέο πλαίσιο πολιτικής
για τον ευρωπαϊκό τουρισμό**

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Η Ευρώπη, ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο – ένα νέο πλαίσιο πολιτικής
για τον ευρωπαϊκό τουρισμό**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τουρισμός είναι οικονομική δραστηριότητα μείζονος σημασίας με ιδιαίτερα θετικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και στην απασχόληση στην Ευρώπη. Επίσης, αποτελεί μια όλο και πιο σημαντική πλευρά στη ζωή των ευρωπαίων πολιτών, οι οποίοι ταξιδεύουν όλο και περισσότερο, για ιδιωτικούς ή επαγγελματικούς λόγους. Ο τουρισμός, ως δραστηριότητα που έχει σχέση με την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά, καθώς και τους σύγχρονους πολιτισμούς και παραδόσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καταδεικνύει με υποδειγματικό τρόπο ότι είναι ανάγκη να συνδυαστεί η οικονομική ανάπτυξη με τη βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς και με την ηθική διάσταση. Ο τουρισμός είναι επίσης ένα σημαντικό μέσο για την ενίσχυση της εικόνας της Ευρώπης παγκοσμίως, που μας επιτρέπει να προβάλλουμε τις αξίες μας και να προωθήσουμε την ελκυστικότητα του ευρωπαϊκού προτύπου, το οποίο είναι το αποτέλεσμα ολόκληρων αιώνων πολιτιστικών ανταλλαγών, γλωσσικής πολυμορφίας και δημιουργικότητας.

Ο ευρωπαϊκός τουρισμός αντιμετώπισε πρόσφατα δύσκολη οικονομική κατάσταση η οποία επιδεινώθηκε με την έκρηξη του ηφαιστείου και η οποία απέδειξε τον ευάλωτο χαρακτήρα του αλλά και την ανθεκτικότητά του, χάρη στη σημασία που αποδίδουν οι ευρωπαίοι πολίτες στα ταξίδια και τις διακοπές. Έτσι, η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία επηρεάζει το σύνολο των οικονομιών από το 2008, είχε αισθητές επιπτώσεις στη ζήτηση τουριστικών υπηρεσιών. Πρόσφατα, το κλείσιμο του εναέριου χώρου κατά τη διάρκεια του Απριλίου και Μαΐου 2010, λόγω της ύπαρξης νέφους ηφαιστειογενούς τέφρας επηρέασε σε μεγάλο βαθμό τα ταξίδια στην Ευρώπη και προκάλεσε σοβαρές ζημιές στις αεροπορικές εταιρείες, τα τουριστικά γραφεία και τους τουριστικούς πράκτορες, καθώς και στους ίδιους τους τουρίστες.

Αυτό το δύσκολο πλαίσιο για την τουριστική βιομηχανία έφερε στην επιφάνεια ορισμένες προκλήσεις τις οποίες έχει να αντιμετωπίσει ο τομέας του ευρωπαϊκού τουρισμού. Για να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε, είναι σημαντικό όλοι οι παράγοντες του τομέα να συγκεντρώσουν τις προσπάθειές τους και να εργαστούν σε ένα ενοποιημένο πολιτικό πλαίσιο, το οποίο να λαμβάνει υπόψη τις νέες προτεραιότητες της ΕΕ, όπως διατυπώνονται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Η Ευρώπη πρέπει να παραμείνει ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο και να μπορέσει να αξιοποιήσει τον πλούτο και την πολυμορφία των περιφερειών που την αποτελούν.

Με την παρούσα ανακοίνωση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέλει να προωθήσει μια συντονισμένη προσέγγιση των πρωτοβουλιών που συνδέονται με τον τουρισμό και να ορίσει το νέο πλαίσιο δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς της και της ικανότητάς της να αναπτύσσεται με βιώσιμο τρόπο. Για τον σκοπό αυτό, η παρούσα ανακοίνωση προτείνει μια σειρά πρωτοβουλιών ευρωπαϊκής ή πολυεθνικής διάστασης που αποσκοπούν στην επίτευξη

αυτών των στόχων και ταυτόχρονα αξιοποιούν πλήρως τις αρμοδιότητες της Ένωσης, όπως έχουν θεσπιστεί από τη συνθήκη της Λισαβόνας για τον τουρισμό.

2. Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, ΕΝΑΣ ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ Η ΟΠΟΙΑ ΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΕΦΕΞΗΣ ΣΕ ΣΑΦΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

2.1. Αύξηση της οικονομικής σημασίας

Ο τουρισμός είναι μια οικονομική δραστηριότητα που μπορεί να δημιουργήσει ανάπτυξη και απασχόληση στην ΕΕ, συνεισφέροντας ταυτόχρονα στην ανάπτυξη και την οικονομική και κοινωνική ολοκλήρωση, κυρίως των αγροτικών και ορεινών περιοχών, των παράκτιων περιφερειών και των νησιών, των απομακρυσμένων και άκρως απομακρυσμένων περιφερειών ή των περιφερειών που βρίσκονται σε στάδιο σύγκλισης. Με περίπου 1,8 εκατ. επιχειρήσεις, κυρίως ΜΜΕ, οι οποίες κατέχουν περίπου το 5,2% του συνολικού εργατικού δυναμικού (δηλαδή περίπου 9,7 εκατ. θέσεις απασχόλησης με σημαντική αναλογία νέων), η Ευρωπαϊκή τουριστική βιομηχανία¹ παράγει πάνω από το 5% του ΑΕΠ της ΕΕ, ένα αριθμητικό στοιχείο που σημειώνει σταθερή αύξηση². Έτσι, ο τουρισμός αντιπροσωπεύει την τρίτη μεγαλύτερη κοινωνική και οικονομική δραστηριότητα της ΕΕ, μετά από τους τομείς του εμπορίου και της διανομής, καθώς και τον κατασκευαστικό τομέα. Λαμβανομένων υπόψη των τομέων που συνδέονται μαζί του³, η συνεισφορά του τουρισμού στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν είναι ακόμη υψηλότερη, διότι εκτιμάται ότι πάνω από το 10 % του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλεται σ' αυτόν και ότι προσφέρει περίπου 12 % του συνόλου απασχόλησης. Ως προς αυτό, αν παρατηρήσουμε την τάση των τελευταίων δέκα ετών, η αύξηση της απασχόλησης στον τομέα του τουρισμού ήταν πάντα πιο αξιοσημείωτη από ότι στην υπόλοιπη οικονομία.

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο, με 370 εκατομμύρια αφίξεων διεθνών τουριστών για το έτος 2008, δηλαδή 40 % των αφίξεων σε ολόκληρο τον κόσμο⁴, μεταξύ των οποίων 7,6 εκατομμύρια αφίξεων προέρχονται από τις χώρες ΒΡΙΚ (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία και Κίνα), με σαφή αύξηση σε σχέση με τα 4,2 εκατομμύρια αφίξεων το 2004. Οι αφίξεις αυτές έχουν δημιουργήσει έσοδα της τάξεως των 266 δισεκατομμυρίων ευρώ, εκ των οποίων 75 δισεκατομμύρια ευρώ από τουρίστες μη προερχόμενους από την Ένωση⁵. Τα ταξίδια που πραγματοποιήθηκαν από τους ίδιους τους ευρωπαίους πολίτες, εκτιμώνται περίπου σε 1,4 δισεκατομμύρια, εκ των οποίων το 90 % πραγματοποιείται εντός της ΕΕ. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (ΠΟΤ), οι αφίξεις διεθνών τουριστών στην Ευρώπη αναμένεται να αυξηθούν σημαντικά στο μέλλον. Τέλος, οι ευρωπαίοι πολίτες περιλαμβάνονται επίσης μεταξύ των

¹ Παραδοσιακοί πάροχοι ταξιδιωτικών υπηρεσιών και τουρισμού (ξενοδοχεία, εστιατόρια, καφεενεία, ταξιδιωτικά γραφεία, πρακτορεία μίσθωσης αυτοκινήτων, αεροπορικές εταιρείες τσάρτερ, τουριστικά λεωφορεία, κρουαζιερόπλοια, κ.λπ.) που παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες απευθείας στους επισκέπτες.

² Μελέτη σχετικά με την ανταγωνιστικότητα του τουριστικού τομέα της ΕΕ, Σεπτέμβριος 2009 (βλ. http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/document.cfm?action=display&doc_id=5257&userservice_id=1&request.id=0).

³ Συγκεκριμένα, οι τομείς της διανομής, ο κατασκευαστικός τομέας και γενικά οι εταιρείες μεταφορών (αεροπορικές, σιδηροδρομικές, θαλάσσιες μεταφορές, λεωφορεία, κ.λπ.), καθώς και ο πολιτιστικός τομέας (μεταξύ των οποίων ο πολιτιστικός και δημιουργικός κλάδος).

⁴ Βαρόμετρο ΠΟΤ του παγκόσμιου τουρισμού, τόμος 8, Ιανουάριος 2010.

⁵ Eurostat, Statistics in Focus, 23/2009 (Balance of payments statistics).

πρώτων τουριστών οι οποίοι μεταβαίνουν σε τρίτες χώρες και αυτό αποτελεί εξαιρετικά σημαντική πηγή εσόδων σε πολυάριθμες χώρες. Τα στοιχεία αυτά δικαιολογούν την ενίσχυση της εξωτερικής διάστασης της τουριστικής πολιτικής της ΕΕ, με σκοπό τη στήριξη της ροής τουριστών που προέρχονται από τρίτες χώρες, αλλά και τη στήριξη των εταίρων της ΕΕ, κυρίως στη Μεσόγειο.

2.2. Προσδιορισμός των αρμοδιοτήτων από τη συνθήκη της Λισαβόνας που προστίθενται σε πολυάριθμα προηγούμενα επιτεύγματα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συντονισμό με τα κράτη μέλη και τις ενώσεις που αντιπροσωπεύουν τον τουριστικό τομέα, καταβάλλει εδώ και πολλά χρόνια σημαντικές προσπάθειες για να θέσει σε εφαρμογή μια σειρά δράσεων που έχουν σκοπό να ενισχύσουν τον ευρωπαϊκό τουρισμό και την ανταγωνιστικότητά του⁶. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή θέσπισε επίσης ένα ολοκληρωμένο και πολύ ανεπτυγμένο σύστημα για την προστασία των επιβατών και των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων των επιβατών με ειδικές ανάγκες και με μειωμένη κινητικότητα, σε όλα τα μέσα μεταφοράς⁷.

Με την πάροδο του χρόνου, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπόρεσε να θέσει τα θεμέλια μιας ευρωπαϊκής πολιτικής τουρισμού επιμένοντας στους παράγοντες που καθορίζουν την ανταγωνιστικότητά του και συγχρόνως λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις της βιώσιμης ανάπτυξης. Με την έναρξη ισχύος της συνθήκης της Λισαβόνας, ο τουρισμός βλέπει τη σημασία του να αναγνωρίζεται: η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει πλέον αρμοδιότητα να στηρίζει, να συντονίζει και να συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών. Πρόκειται για σημαντική πρόοδο που παρέχει τις απαιτούμενες διευκρινίσεις και καθιστά δυνατή τη θέσπιση ενός συνεκτικού πλαισίου δράσης.

Όπως ορίζεται στο άρθρο 195 της ΣΛΕΕ, η Ένωση μπορεί έτσι:

- να προωθήσει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων του τομέα και να δημιουργήσει ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξή τους,
- να ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως με την ανταλλαγή ορθών πρακτικών,
- και να αναπτύξει ολοκληρωμένη προσέγγιση του τουρισμού που να εξασφαλίσει τη συνεκτίμηση αυτού του τομέα στο πλαίσιο των λοιπών πολιτικών της.

Αυτό το νέο νομικό πλαίσιο αποτελεί πραγματική ευκαιρία για την επιτυχημένη υλοποίηση των δράσεων που εμπεριέχουν μεγάλη προστιθέμενη ευρωπαϊκή αξία και που λαμβάνουν υπόψη τον στόχο μείωσης του διοικητικού φόρτου. Στόχος των δράσεων αυτών είναι να ωφελήσουν το σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μολονότι η καθεμία από αυτές έχει συμφέρον, έστω και σε διαφορετικό βαθμό, να αναπτύξει το δικό της τουριστικό δυναμικό.

---

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Ατζέντα για έναν αειφόρο και ανταγωνιστικό ευρωπαϊκό τουρισμό» COM(2007)621 τελικό, «Η ανανεωμένη πολιτική της ΕΕ για τον τουρισμό: Για μια ισχυρότερη σύμπραξη υπέρ του ευρωπαϊκού τουρισμού» COM(2006)134 τελικό.

⁷ http://ec.europa.eu/transport/passengers/index_en.htm

3. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο ευρωπαϊκός τουρισμός αντιμετωπίζει προκλήσεις μείζονος σημασίας που συνιστούν επίσης ευκαιρίες προς αξιοποίηση. Ο τουρισμός πρέπει, από τη μία πλευρά, να προσαρμοστεί στις κοινωνικές εξελίξεις που θα επηρεάσουν την τουριστική ζήτηση και, από την άλλη πλευρά, να αντιμετωπίσει τους περιορισμούς που επιβάλλονται από την τρέχουσα δομή του τομέα, τις ιδιαιτερότητές του και το οικείο οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο.

Ο ευρωπαϊκός τουρισμός αντιμετώπισε πρόσφατα δύσκολη οικονομική κατάσταση η οποία επιδεινώθηκε από την έκρηξη του ηφαιστείου Eyjafjöll.

Κατ' αρχήν, η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία επηρεάζει το σύνολο των οικονομικών τομέων από το 2008, έχει αισθητές επιπτώσεις στη ζήτηση τουριστικών υπηρεσιών. Οι ευρωπαίοι, μολονότι συνέχισαν να ταξιδεύουν, προσαρμόσαν τις συμπεριφορές τους στις περιστάσεις, κυρίως δίνοντας προτεραιότητα στους πιο κοντινούς προορισμούς και μειώνοντας τη διάρκεια παραμονής τους ή τις επιτόπιες δαπάνες τους⁸. Έτσι, η τουριστική δραστηριότητα στην Ευρώπη μειώθηκε περίπου κατά 5,6% το 2009. Ο συνολικός αυτός αριθμός κρύβει σημαντικές ανισότητες: ορισμένες περιφέρειες, κυρίως στην ανατολική ή βόρειο Ευρώπη έχουν πληγεί ιδιαίτερα ή έχουν σημειώσει σαφή μείωση του αριθμού των τουριστών, μέχρι 8%. Η παρούσα κρίση είναι διαρκείας και οι προοπτικές ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας παραμένουν ακόμη μηδαμινές. Έτσι, ενώ σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του ΠΟΤ προβλέπεται ότι από το 2010 θα αυξηθεί ο αριθμός των αφίξεων διεθνών τουριστών, φαίνεται ο ρυθμός ανάκαμψης θα είναι βραδύτερος στην Ευρώπη σε σύγκριση με άλλες περιοχές του κόσμου, όπως η Ασία.

Η κατάσταση αυτή επιδεινώθηκε με το κλείσιμο του εναέριου χώρου κατά τη διάρκεια του Απριλίου και Μαΐου 2010, λόγω της παρουσίας νέφους ηφαιστειογενούς τέφρας. Μολονότι είναι δύσκολο να αξιολογηθούν οι ζημιές, σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις ακυρώθηκαν πάνω από 2 εκατομμύρια αφίξεις τουριστών και το άμεσο κόστος για τους τουριστικούς πράκτορες έφθασε περίπου σε ένα δισεκατομμύριο ευρώ. Πρέπει να συνυπολογιστεί ότι οι απώλειες κέρδους για τον ξενοδοχειακό τομέα και άλλες δραστηριότητες που συνδέονται με τον τουρισμό, η οποία μετά βίας αντισταθμίζεται από τα κέρδη που πραγματοποιούνται από ορισμένες άλλες υπηρεσίες, όπως η ενοικίαση αυτοκινήτων ή η μεταφορά με ταξί. Κατά τη βιντεοδιάσκεψη που οργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με τους υπουργούς και υφυπουργούς τουρισμού στις 28 Απριλίου 2008 για την αξιολόγηση του αντικτύπου της «ηφαιστειακής» κρίσης στον τουρισμό, **εξετάστηκαν οι επιπτώσεις αυτής της αναστολής των πτήσεων καθώς και ορισμένες δυνατότητες δράσης.**

Η κατάσταση αυτή απαιτεί την προσαρμογή του τομέα σε νέους περιορισμούς. Πράγματι, σήμερα, πολλοί παράγοντες επηρεάζουν την ανάπτυξη της τουριστικής δραστηριότητας στην Ευρώπη.

Όπως κάθε άλλος οικονομικός τομέας, η τουριστική βιομηχανία αντιμετωπίζει ολοένα και μεγαλύτερο ανταγωνισμό, δεδομένου ότι οι αναδύμενες ή οι αναπτυσσόμενες χώρες προσελκύουν όλο και μεγαλύτερο αριθμό τουριστών. Για να ανταπεξέλθει στον ανταγωνισμό αυτό, η Ευρώπη πρέπει να προτείνει βιώσιμη και ποιοτική τουριστική προσφορά αναδεικνύοντας τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα, ιδίως, την ποικιλία των τοπίων της και

⁸ Συνολικά στην Ευρώπη, οι διεθνείς αφίξεις τουριστών μειώθηκαν περίπου κατά 5,6 % το 2009, αλλά ορισμένες περιοχές, κυρίως η ανατολική Ευρώπη ή η βόρειος Ευρώπη σημείωσαν μείωση μέχρι 8 %. (Βαρόμετρο ΠΟΤ του παγκόσμιου τουρισμού, τόμος 8, Ιανουάριος 2010).

τον εξαιρετικό πολιτιστικό της πλούτο⁹. Πρέπει επίσης να ενισχύσει τη συνεργασία με εκείνες τις χώρες των οποίων ο πληθυσμός μόλις αναπτύξει το βιοτικό του επίπεδο, μπορεί να αποτελέσει πηγή επισκεπτών για τους ευρωπαϊκούς προορισμούς.

Μια άλλη πρόκληση οφείλεται στις δημογραφικές εξελίξεις που παρατηρούνται στην Ευρώπη, καθώς και στις νέες συμπεριφορές ή προσδοκίες των τουριστών. Οι αλλαγές αυτές απαιτούν ταχεία προσαρμογή εκ μέρους της τουριστικής βιομηχανίας προκειμένου να μπορέσει να διατηρήσει το επίπεδο της ανταγωνιστικότητάς της. Ιδιαίτερα, ο αριθμός των ατόμων ηλικίας άνω των 65 ετών προβλέπεται να φθάσει το 20% του πληθυσμού το 2020. Αυτό η κατηγορία του πληθυσμού, που αποτελείται από άτομα που έχουν συγχρόνως αγοραστική δύναμη και ελεύθερο χρόνο αντιπροσωπεύει ιδιαίτερα σημαντικό δυναμικό της αγοράς, αλλά απαιτεί επίσης την προσαρμογή του τουριστικού τομέα για να μπορέσει να ανταποκριθεί σ'αυτές τις ιδιαιτερότητες. Το ίδιο ισχύει και για την υποδοχή του αυξανόμενου αριθμού τουριστών με μειωμένη κινητικότητα (οι τελευταίες εκτιμήσεις ανέρχονται σε 127 εκατομμύρια ατόμων) και ειδικές ανάγκες που πρέπει να ενταχθούν στην προσφορά των τουριστικών υπηρεσιών.

Επίσης, απαιτείται να ενσωματωθούν πλήρως στην τουριστική πολιτική κι άλλες διαρθρωτικές προκλήσεις. Έτσι, η τουριστική προσφορά πρέπει στο εξής να λαμβάνει υπόψη τις απαιτήσεις που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή, καθώς και με την έλλειψη νερού και ενέργειας, τις πιέσεις που ασκούνται στη βιοποικιλότητα ή ακόμη τους κινδύνους του μαζικού τουρισμού όσον αφορά την πολιτιστική κληρονομιά. Οι τουριστικές επιχειρήσεις πρέπει να μειώσουν την κατανάλωση πόσιμου ύδατος σε περίπτωση ξηρασίας, τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, καθώς και να περιορίσουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα.

Στις επόμενες δεκαετίες, οι αλλαγές των κλιματικών συνθηκών της Ευρώπης θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αναδιάρθρωση των ταξιδιωτικών συνηθειών και να επηρεάσουν ορισμένους προορισμούς. Επίσης, η μείωση του χιονιού στις ορεινές περιοχές της Ευρώπης θα μπορούσε να δημιουργήσει μη αναστρέψιμη υποχώρηση του χειμερινού τουρισμού. Ταυτόχρονα, η άνοδος της στάθμης της θάλασσας μπορεί να μεταβάλει τον χαρακτήρα του τουρισμού στις παράκτιες περιοχές. Η ευρωπαϊκή πολιτική τουρισμού καθώς και οι αντίστοιχες εθνικές πολιτικές πρέπει να συνεκτιμήσουν όλες αυτές τις διαρθρωτικές αλλαγές, λαμβάνοντας μέτρα τόσο για να αποφευχθεί η διαρθρωτική ανεργία, όσο και για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική κατανομή των επενδύσεων που αφορούν τον τουρισμό.

Η ανάπτυξη των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) και η συχνότερη χρήση τους από τους καταναλωτές, έχουν επίσης μεταβάλει αισθητά τη σχέση μεταξύ της τουριστικής βιομηχανίας και της πελατείας της. Η αξιολόγηση του επιπέδου ευαισθητοποίησης, πρόσβασης και χρήσης των εν λόγω υπηρεσιών από τους διαφόρους ενδιαφερόμενους φορείς κατέδειξε ότι χρησιμοποιούν τα ΤΠΕ με διαφορετικούς τρόπους, οι οποίοι οφείλονται σε διάφορους παράγοντες όπως οι βασικές τους δεξιότητες, το μέγεθός τους και η σχετική θέση τους στην τουριστική αλυσίδα.

Απέναντι σ'αυτό το σύνολο προκλήσεων και ευκαιριών, οι επιχειρήσεις του τουριστικού τομέα, κυρίως ΜΜΕ, δεν είναι πάντα σε θέση να προσαρμοστούν γρήγορα, λαμβανομένων υπόψη των περιορισμένων οικονομικών τους πόρων και της έλλειψης εργαζομένων με τις απαιτούμενες δεξιότητες.

---

⁹ 300 από τους 800 χώρους στον κατάλογο της παγκόσμιας κληρονομιάς της I'UNESCO βρίσκονται στην ΕΕ.

Τέλος, προστίθενται ειδικές προκλήσεις, που οφείλονται στις ιδιαιτερότητες του ευρωπαϊκού τουριστικού τομέα. Οι προκλήσεις αυτές συνδέονται, αφενός, με τα καταναλωτικά πρότυπα, κυρίως με την εποχιακή κατανομή και τις τουριστικές μετακινήσεις, και αφετέρου, με τα πρότυπα παραγωγής, δηλαδή με την αλυσίδα αξιών και τους τουριστικούς προορισμούς. Επί του παρόντος, η τουριστική ζήτηση είναι πάρα πολύ επικεντρωμένη στους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Η εποχικότητα αυτή δεν επηρεάζει μόνο την εισοδηματική ροή, αλλά έχει επιπτώσεις και στη μη βέλτιστη αξιοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και του προσωπικού.

4. ΦΙΛΟΔΟΞΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΕΝΑ ΝΕΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Ο ευρωπαϊκός τουρισμός, για να ανταπεξέλθει σ' αυτή την κρίση και στους αυξανόμενους περιορισμούς όσον αφορά τη δραστηριότητά του, καλείται να εξελιχθεί. Η ανάγκη αυτή απαιτεί προσαρμογές σε όλα τα επίπεδα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να συνεισφέρει σ' αυτό και να ευνοήσει τη χάραξη μιας δυναμική πολιτικής που θα επιταχύνει την ανάπτυξη και θα δημιουργήσει τις προϋπόθεσες αύξησης της ελκυστικότητας.

Σύμφωνα με τη συνθήκη της Λισαβόνας, βασικός στόχος της ευρωπαϊκής πολιτικής τουρισμού είναι να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα του τομέα, λαμβανομένου υπόψη ότι μακροπρόθεσμα, η ανταγωνιστικότητα συνδέεται στενά με τον «βιώσιμο» χαρακτήρα του τρόπου ανάπτυξής του. Ο στόχος αυτός συνδέεται σαφώς με τη νέα οικονομική στρατηγική της Ένωσης, «Ευρώπη 2020», και ιδιαίτερα με την εμβληματική πρωτοβουλία «Βιομηχανική πολιτική την εποχή της παγκοσμιοποίησης». Επιπλέον, ο τουρισμός μπορεί να συμβάλλει επίσης και σε άλλες εμβληματικές πρωτοβουλίες ιδίως «Ένωση για την καινοτομία», «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη»¹⁰ και «Στρατηγική για τις νέες δεξιότητες και τις νέες θέσεις απασχόλησης». Επίσης, η ανάπτυξη μιας δυναμικότερης πολιτικής τουρισμού, η οποία βασίζεται στην πλήρη άσκηση των ελευθεριών που κατοχυρώνουν οι συνθήκες, μπορεί να συμβάλλει σε σημαντικό βαθμό στην αναθέρμανση της ενιαίας αγοράς.

Πράγματι, πρωταρχικός στόχος του ευρωπαϊκού πλαισίου δράσης είναι να ευνοήσει την ευημερία του τουρισμού στην Ευρώπη. Όμως, πρέπει να ανταποκριθεί επίσης σε προβληματισμούς που αφορούν τον κοινωνικό τομέα, την εδαφική συνοχή και προστασία και την αξιοποίηση της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς. Επίσης, πρέπει να δώσει τη δυνατότητα στον τουριστικό τομέα να ενισχύσει την ανθεκτικότητά του σε σχέση με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, καθώς και την ικανότητά του αντιμετωπίζει τις διαρθρωτικές αλλαγές που μπορεί να προκαλέσει ο τουρισμός. Έμμεσα, ο τουρισμός συμβάλλει στην ενίσχυση του αισθήματος ευρωπαϊκής ιθαγένειας με την προώθηση των επαφών και των ανταλλαγών μεταξύ πολιτών, ανεξάρτητα από τις γλωσσικές και πολιτιστικές διαφορές ή παραδόσεις. Στο πλαίσιο αυτό είναι επίσης σημαντικό οι ευρωπαίοι πολίτες να γνωρίζουν τα δικαιώματά τους και να μπορούν να επωφελούνται όταν μετακινούνται εντός ή εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης: πρέπει να μπορούν να ασκούν τα δικαιώματα του ευρωπαίου πολίτη το ίδιο εύκολα όσο και στη χώρα τους. Η Επιτροπή θα προτείνει λύσεις για να ελαχιστοποιήσει τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαίοι πολίτες όταν προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν τουριστικές υπηρεσίες έξω από τη χώρα τους.

Οι απαιτήσεις αυτές για μια φιλόδοξη ευρωπαϊκή πολιτική τουρισμού αναγνωρίστηκαν κατά την άτυπη υπουργική σύνοδο για τον τουρισμό που οργανώθηκε με πρωτοβουλία της

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη» COM(2010) 245

ισπανικής προεδρίας του Συμβουλίου στις 15 Απριλίου 2010. Μετά τη διάσκεψη υψηλού επιπέδου σχετικά με τον ευρωπαϊκό τουρισμό, που πραγματοποιήθηκε στη Μαδρίτη στις 14 Απριλίου 2010, μια πραγματική «γενική συνέλευση» του ευρωπαϊκού τουρισμού, αυτή η άτυπη υπουργική σύνοδος αποτέλεσε αποφασιστικό βήμα για τη δέσμευση που έχει αναλάβει η Ένωση και όλα τα κράτη μέλη για έναν τουριστικό τομέα που να είναι ανταγωνιστικός, βιώσιμος, σύγχρονος και κοινωνικά υπεύθυνος. Έτσι, οι υπουργοί τουρισμού της ΕΕ στήριξαν τη «Δήλωση της Μαδρίτης» η οποία καθορίζει μια σειρά συστάσεων σχετικά με την εφαρμογή ενιαίας ευρωπαϊκής πολιτικής τουρισμού, υπογραμμίζει ότι είναι ανάγκη να ενισχυθεί η βιώσιμη ανταγωνιστικότητα αυτού του τομέα και αναγνωρίζει την προστιθέμενη αξία της δράσης της ΕΕ υπέρ του τουρισμού, η οποία συμπληρώνει θετικά τη δράση των κρατών μελών μέσω ολοκληρωμένης προσέγγισης του τουρισμού.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, οι δράσεις υπέρ του τουρισμού μπορούν να εστιαστούν σε τέσσερις άξονες:

- (1) ενθάρρυνση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού τομέα στην Ευρώπη,
- (2) προώθηση της ανάπτυξης βιώσιμου, υπεύθυνου και ποιοτικού τουρισμού,
- (3) εδραίωση της εικόνας και της προβολής της Ευρώπης ως συνόλου βιώσιμων και ποιοτικών προορισμών,
- (4) μεγιστοποίηση του δυναμικού των πολιτικών και των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για την ανάπτυξη του τουρισμού.

Αυτοί οι τέσσερις άξονες αποτελούν τον κορμό του νέου πλαισίου δράσης για τον τουρισμό που η Επιτροπή σκοπεύει να εφαρμόσει σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και τους βασικούς φορείς της τουριστικής βιομηχανίας.

5. ΈΝΑ ΝΕΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ

Σύμφωνα με τους στόχους που προαναφέρθηκαν και λαμβανομένου πλήρως υπόψη του νέου θεσμικού πλαισίου που παρέχει η συνθήκη της Λισαβόνας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι μπορούν να διενεργούνται αρκετές δράσεις ευρωπαϊκής ή πολυεθνικής διάστασης, με βάση την αρχή της επικουρικότητας που ορίζεται στη συνθήκη και τις αρμοδιότητες των κρατών μελών στον τομέα του τουρισμού.

5.1. Ενθάρρυνση της ανταγωνιστικότητας του τουριστικού τομέα στην Ευρώπη

Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού στην ΕΕ παίζει καίριο ρόλο για την ενίσχυση της δυναμικής και βιώσιμης ανάπτυξης αυτού του τομέα. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, πρέπει να αναπτυχθεί η καινοτομία στον τομέα του τουρισμού, να ενισχυθεί η ποιότητα της προσφοράς σε όλες της τις διαστάσεις, να βελτιωθούν τα επαγγελματικά προσόντα στον τομέα, να καταβληθούν προσπάθειες για να αποκατασταθεί η εποχικότητα της ζήτησης, να διαφοροποιηθεί η προσφορά τουριστικών προϊόντων, και τέλος, να βελτιωθούν τα στατιστικά δεδομένα και οι αναλύσεις που αφορούν τον τουρισμό. Ο τουριστικός τομέας έχει σημαντικό δυναμικό για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, δεδομένου ότι η μεγάλη πλειοψηφία των τουριστικών επιχειρήσεων συνίσταται σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Επίσης, παρουσιάζει σημαντικές συνέργιες με τη βιοτεχνία και τα καλλιτεχνικά επαγγέλματα που μπορούν να συνεισφέρουν στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και στην ανάπτυξη τοπικών κοινωνιών.

Προώθηση της διαφοροποίησης των προσφερόμενων τουριστικών υπηρεσιών

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να συμβάλει στη διαφοροποίηση της προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών ενθαρρύνοντας τις ροές τουριστών εντός της Ευρώπης χάρη στη αξιοποίηση θεματικών τουριστικών προϊόντων σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Πράγματι, οι διεθνικές συνέργιες μπορεί να βελτιώσουν την προώθηση και να εξασφαλίσουν την ανάπτυξη της τουριστικής προβολής. Επίσης μπορούν να συμπεριλάβουν το σύνολο του πολιτιστικού πλούτου σε όλη την ποικιλομορφία του: πολιτιστική κληρονομιά (συμπεριλαμβανομένων των πολιτιστικών διαδρομών), σύγχρονη πολιτιστική κληρονομιά, προστατευόμενες φυσικές περιοχές, τουρισμός υγείας και ευεξίας (συμπεριλαμβανομένων του ιαματικού τουρισμού), εκπαιδευτικός τουρισμός, οινοποιητικός-γαστρονομικός, ιστορικός, αθλητικός ή θρησκευτικός τουρισμός, αγροτουρισμός, αγροτικός τουρισμός, ή ακόμη ο τουρισμός που αξιοποιεί τη θάλασσα και υποβρύχια πολιτιστική κληρονομιά, καθώς και τη βιομηχανική κληρονομιά ή τον οικονομικό ιστό μιας περιφέρειας.

Για το σκοπό αυτόν, η Επιτροπή έχει ήδη ξεκινήσει συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης στον τομέα του πολιτιστικού τουρισμού για την βελτιώσει την αξιολόγηση του αντικτύπου και την εξασφάλιση καλύτερης προβολής. Κατά τα τελευταία χρόνια, αναπτύχθηκαν και άλλες διασυνοριακές πρωτοβουλίες, όπως ευρωπαϊκές ποδηλατικές διαδρομές ή πορείες προσκυνήματος, π.χ. η «Via Francigena» και η πορεία προσκυνήματος στο Σαντιάγο ντε Κομποστέλα. Η Επιτροπή πιστεύει ότι πολλές από τις πρωτοβουλίες αυτές πρέπει να αναγνωριστούν και να τύχουν ευρωπαϊκής νομιμότητας που θα εξασφαλίζει τον διεθνικό τους χαρακτήρα. Η αναγνώριση της ευρωπαϊκής τους διάστασης μπορεί να δημιουργήσει αντίστοιχη δυναμική με την επιτυχημένη εμπειρία των «πολιτιστικών πρωτευουσών της Ευρώπης» οι οποίες δρουν σαν καταλύτης για την τοπική ανάπτυξη και τον τουρισμό θέτοντας σε εφαρμογή κάθε χρόνο ένα φιλόδοξο και ελκυστικό πολιτιστικό πρόγραμμα σε ευρωπαϊκή κλίμακα¹¹. Η εμπειρία αυτή μπορεί επίσης να επεκταθεί στις περιφέρειες που αποτελούν μέρος του δικτύου «Natura 2000», οι οποίες καλύπτουν πάνω από το 17% του ευρωπαϊκού εδάφους και αποτελούν ζώνες ενδιαφέροντος για τον τουρισμό, εφόσον τηρούνται οι αρχές διατήρησης του σχετικού περιβάλλοντος.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- (1) Ανάπτυξη συνεκτικής στρατηγικής για την προώθηση της προσφοράς τουριστικών υπηρεσιών με διάφορους τρόπους και βελτίωση της αξιοποίησης της κοινής κληρονομιάς της Ευρώπης, ιδιαίτερα με τη δημιουργία «σήματος ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς», παράλληλα με άλλες δράσεις όπως οι Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς και το Βραβείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πολιτιστική κληρονομιά.
- (2) Ενθάρρυνση της ενσωμάτωσης της «φυσικής» κληρονομιάς στις στρατηγικές του τουρισμού που θα τύχει επίσης πρωτοβουλιών κατηγοριοποίησης.

Ανάπτυξη της καινοτομίας στην τουριστική βιομηχανία

Η καινοτομία και οι νέες τεχνολογίες της πληροφόρησης έχουν γίνει στοιχεία καθοριστικής σημασίας για την ανταγωνιστικότητα της τουριστικής βιομηχανίας και για την ενίσχυση των

¹¹ Την περίοδο 1995-2004, ο αριθμός των διανυκτερεύσεων στις πόλεις που κατέχουν τον τίτλο για ένα δεδομένο έτος αυξήθηκε κατά μέσο όρο κατά 12% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

ανταλλαγών με άλλους συνδεδεμένους τομείς. Η χρησιμοποίηση της καινοτομίας από τους δημόσιους και ιδιωτικούς τουριστικούς παράγοντες, ιδιαίτερα από τις ΜΜΕ, πρέπει να ενισχυθεί μέσω πρωτοβουλιών ευαισθητοποίησης και εταιρικής σχέσης, καθώς και με την δέουσα χρησιμοποίηση των διαφόρων εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Επίσης, πρέπει να επισπευθεί η ενσωμάτωση των εργαλείων και των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας στο σύνολο των τουριστικών δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα αυτών που χρησιμοποιούνται από τις ΜΜΕ, και να διευκολυνθεί η πρόσβαση των διαφόρων τουριστικών παραγόντων στα κατάλληλα χρηματοπιστωτικά όργανα.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- (3) Η Επιτροπή θα ξεκινήσει μια νέα πλατφόρμα «ΤΠΕ και Τουρισμός», η οποία θα αποτελείται από συντελεστές που θα διευκολύνουν την προσαρμογή του τουριστικού τομέα και των επιχειρήσεών του στις εξελίξεις της αγοράς των νέων τεχνολογιών της πληροφόρησης και θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους αξιοποιώντας στον μέγιστο βαθμό πιθανές συνέργιες μεταξύ των δύο τομέων.
- (4) Κατά την προετοιμασία της μελλοντικής της ανακοίνωσης σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο στην εσωτερική αγορά, με την οποία θα αξιολογηθεί η εφαρμογή της οδηγίας για το ηλεκτρονικό εμπόριο, η Επιτροπή θα εξετάσει τις δυνατότητες ενίσχυσης του τουριστικού τομέα στο πλαίσιο αυτό.

Βελτίωση των επαγγελματικών αρμοδιοτήτων

Ο εκσυγχρονισμός της τουριστικής δραστηριότητας πρέπει να συνοδεύεται από την εντατικοποίηση των προσπαθειών που θα βελτιώσουν τις επαγγελματικές ικανότητες των εργαζόμενων στον τομέα αυτόν, κυρίως με τη διευκόλυνση της προσαρμογής τους στις νέες τεχνολογίες και στις νέες προσδοκίες της αγοράς, για παράδειγμα στον τομέα της υγείας και της ευημερίας και που θα διευκολύνουν την κινητικότητά τους. Κατά την έννοια αυτή, οι εν λόγω προσπάθειες εγγράφονται στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», και ιδιαίτερα της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Στρατηγική για τις νέες δεξιότητες και τις νέες θέσεις απασχόλησης».

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- (5) Για να στηριχθεί η κατάρτιση των εργαζομένων στον τουριστικό τομέα, η Επιτροπή θα προσπαθήσει να προωθήσει τις δυνατότητες που προσφέρουν τα διάφορα προγράμματα της ΕΕ, όπως το πρόγραμμα Leonardo ή ακόμη το πρόγραμμα πλαίσιο για την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα με τις πτυχές «Erasmus για τους νέους επιχειρηματίες», καθώς και «Ηλεκτρονικές δεξιότητες για την καινοτομία».

Ενθάρρυνση της παράτασης της τουριστικής περιόδου

Η βελτίωση της χρησιμοποίησης των υφιστάμενων τουριστικών υποδομών και του προσωπικού στη χαμηλή περίοδο θα μπορούσε να επιτρέψει στις επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν καλύτερα τις υποδομές και να αξιοποιούν την παραγωγικότητά τους στηριζόμενες σε πιο μόνιμο και δραστήριο προσωπικό. Ένα πρώτο βήμα προς την

κατεύθυνση αυτή πραγματοποιήθηκε μέσω της πρωτοβουλίας «CALYPSO»¹², η οποία οδήγησε στη δημιουργία καταλόγου με τις ορθές πρακτικές των κρατών μελών.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- (6) Προώθηση μηχανισμού εθελοντικών τουριστικών ανταλλαγών μεταξύ κρατών μελών¹³, που να επιτρέπει ιδιαίτερα σε ορισμένες βασικές ομάδες πληθυσμού, όπως νέους, ηλικιωμένους, άτομα με μειωμένη κινητικότητα και οικογένειες χαμηλού εισοδήματος να ταξιδεύουν κυρίως κατά τη διάρκεια της χαμηλής περιόδου.
- (7) Ανάπτυξη εθελούσιου μηχανισμού ανταλλαγής επιγραμμικών πληροφοριών για τη βελτίωση του συντονισμού των σχολικών διακοπών μεταξύ των κρατών μελών, χωρίς να θίγονται οι πολιτιστικές παραδόσεις των κρατών μελών.

Εδραίωση της κοινωνικο-οικονομικής γνωστικής βάσης για τον τουρισμό

Για να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα του τομέα, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι σημαντικό να υπάρχει, στο ευρωπαϊκό επίπεδο, καλύτερη κοινωνικο-οικονομική γνωστική βάση για τον τουρισμό, καθώς και για τη σχέση του με το περιβάλλον. Ως προς αυτό, η τρέχουσα αναθεώρηση της οδηγίας 95/57/ΚΕ σχετικά με τη συλλογή στατιστικών στοιχείων στον τομέα του τουρισμού αποτελεί σημαντικό βήμα, διότι θα λάβει υπόψη την εξέλιξη του τουρισμού στην Ευρώπη και τις ανάγκες των χρηστών.

Ωστόσο, απαιτείται ακόμη ένα βήμα πάρα πέρα, καθώς και η ενθάρρυνση της συνεργασίας στο ευρωπαϊκό επίπεδο μεταξύ κρατών μελών, προορισμών, εκπροσώπων της τουριστικής βιομηχανίας και παραγόντων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, ώστε να εδραιωθούν τα στατιστικά δεδομένα και οι μελέτες σχετικά με τον τομέα αυτόν. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή, ενώ διατηρεί τον συντονιστικό της ρόλο όσον αφορά τη στατιστική δραστηριότητα σε ευρωπαϊκό επίπεδο η οποία έχει ανατεθεί στην Eurostat, θεωρεί ότι είναι αναγκαίο να αναπτυχθούν δίκτυα γνώσεων μεταξύ ερευνητικών ιδρυμάτων, πανεπιστημίων, δημόσιων και ιδιωτικών παρατηρητηρίων, σε στενή συνεργασία με τις περιφερειακές και εθνικές αρχές, τις εθνικές υπηρεσίες τουρισμού, τις στατιστικές υπηρεσίες και άλλους φορείς. Ο συντονισμός και η ανάπτυξη της έρευνας στον τουριστικό τομέα σε ευρωπαϊκή κλίμακα είναι αναγκαίες προϋποθέσεις για την επίτευξη πιο ολοκληρωμένης προσέγγισης και μεγαλύτερων συνεργιών. Επίσης, απαιτείται η συνεργασία με τους ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς, όπως με τον ΟΟΣΑ ή τον ΠΟΤ.

¹² Η πρωτοβουλία «CALYPSO» αποτελεί προπαρασκευαστική δράση που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2008 για περίοδο τριών ετών με σκοπό την προώθηση εταιρικών σχέσεων, μεταξύ του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και της κοινωνικής οικονομίας, με την παρακίνηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχοντας ως πρωταρχικό στόχο τις ανταλλαγές, εκτός τουριστικής περιόδου, τουριστών που υπάγονται στις τέσσερις ομάδες στόχους (νέους, ηλικιωμένους, άτομα με μειωμένη κινητικότητα και οικογένειες χαμηλού εισοδήματος) της δράσης Calypso, τουλάχιστον μεταξύ δύο κρατών μελών ή/και υπονήφιων χωρών.

¹³ Οι υφιστάμενες ορθές πρακτικές, ιδιαίτερα αυτές που προέρχονται από την Ιβηρική χερσόνησο, δείχνουν ότι ο δημόσιος τομέας μπορεί να χρηματοδοτήσει μηχανισμούς αυτού του είδους, με θετική απόδοση επένδυσης (πάνω από 1,5 ευρώ για κάθε ευρώ που έχει διατεθεί), εάν ληφθούν υπόψη τα συναφή οφέλη που εξασφαλίζονται από τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, τις συμπληρωματικές ευκαιρίες που παρέχονται στον ιδιωτικό τομέα και τα φορολογικά έσοδα που προκύπτουν από την αύξηση των δραστηριοτήτων. Αυτά τα οφέλη έχουν επίσης θετικό αντίκτυπο στη χώρα καταγωγής.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- (8) Στο πλαίσιο της ετήσιας ανακοίνωσής της «Πίνακας αποτελεσμάτων των καταναλωτικών αγορών», η Επιτροπή εξασφαλίζει την παρακολούθηση της αγοράς μετρώντας την ικανοποίηση των ευρωπαϊών καταναλωτών σχετικά με την παροχή διαφόρων τουριστικών υπηρεσιών (μεταφορές, ενοικίαση, καταλύματα, ταξίδια, οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις).
- (9) Βραχυπρόθεσμα, η Επιτροπή θα αναπτύξει πιλοτικό σχέδιο με σκοπό τη δικτύωση ερευνητικών ιδρυμάτων, πανεπιστημίων, δημόσιων και ιδιωτικών παρατηρητηρίων, περιφερειακών και εθνικών αρχών και εθνικών υπηρεσιών τουρισμού.
- (10) Μεσοπρόθεσμα, με βάση τα αποτελέσματα του πιλοτικού σχεδίου, η Επιτροπή θα προωθήσει τη θέσπιση «Ηλεκτρονικού παρατηρητηρίου του τουρισμού» για τη στήριξη και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων έρευνας και για την παροχή κοινωνικο-οικονομικών στατιστικών δεδομένων για τον τουρισμό στο ευρωπαϊκό επίπεδο.

5.2. Προώθηση της ανάπτυξης βιώσιμου, υπεύθυνου και ποιοτικού τουρισμού

Η ανταγωνιστικότητα του τουρισμού συνδέεται στενά με τη βιωσιμότητά του, δεδομένου ότι η ποιότητα των τουριστικών προορισμών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον τους και την ένταξή τους στην τοπική κοινότητα. Η βιωσιμότητα του τουρισμού καλύπτει πολλές πλευρές: την υπεύθυνη χρήση των φυσικών πόρων, τη συνεκτίμηση του περιβαλλοντικού αντικτύπου των δραστηριοτήτων (παραγωγή αποβλήτων, πιέσεις που υφίστανται τα ύδατα, το έδαφος και η βιοποικιλότητα, κ.λπ.), τη χρήση «καθαρής» ενέργειας, την προστασία της κληρονομιάς και την διατήρηση της φυσικής και πολιτιστικής ακεραιότητας των προορισμών, την ποιότητα και τη βιωσιμότητα των θέσεων απασχόλησης που δημιουργούνται, τις τοπικές οικονομικές επιπτώσεις ή ακόμη την ποιότητα της υποδοχής. Οι αρχές αυτές αντανακλώνται ευρέως στις τουριστικές στρατηγικές σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, έστω και αν δεν εκφράζονται επαρκώς με συγκεκριμένες δράσεις.

Στο επίπεδο της ΕΕ, η Επιτροπή θέσπισε διάφορα εργαλεία για να διευκολύνει την ορθολογική περιβαλλοντική διαχείριση για τις επιχειρήσεις, όπως το ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα (écolabel UE) ή το κοινοτικό σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS). Ωστόσο, οι απαντήσεις των τουριστικών επιχειρήσεων στις ανησυχίες που αφορούν τη βιωσιμότητα παρουσιάζουν σημαντικές διακυμάνσεις στην Ευρώπη. Η Επιτροπή έθεσε επίσης στη διάθεση των κρατών μελών έγγραφα που διευκολύνουν την εφαρμογή της ευρωπαϊκής περιβαλλοντικής νομοθεσίας, τόσο όσον αφορά τα μεμονωμένα προγράμματα όσο και τον στρατηγικό προγραμματισμό¹⁴.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα μπορέσει να στηριχθεί στην πρωτοβουλία συνεργασίας με το δίκτυο των ευρωπαϊκών ανταγωνιστικών και βιώσιμων περιφερειών NECSTouR και στο δίκτυο προορισμών EDEN, με σκοπό την ανάπτυξη συστήματος δεικτών για την βιώσιμη διαχείριση των προορισμών. Η πρακτική αυτή πρέπει να επεκταθεί, ώστε να καταστήσει δυνατή την αξιοποίηση των ευρωπαϊκών τουριστικών προορισμών που υιοθετούν αποτελεσματικές πρακτικές για την προώθηση της βιωσιμότητας του τουρισμού. Για τον

¹⁴ http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm

σκοπό αυτό, πρέπει να ενθαρρυνθούν οι πρωτοβουλίες που προωθούν την υπεύθυνη διαχείριση των πόρων (ενέργεια, ύδατα, πρώτες ύλες, κ.λπ.) και εξασφαλίζουν τους βέλτιστους όρους παροχής υπηρεσιών και ασφάλειας, κυρίως για την υποδοχή των ηλικιωμένων και των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- (11) Με βάση τα δίκτυα *NECSTouR* και *d'EDEN*, ανάπτυξη συστήματος δεικτών για τη βιώσιμη διαχείριση των προορισμών. Με βάση το σύστημα αυτό, η Επιτροπή θα αναπτύξει ένα σήμα για την προώθηση των τουριστικών προορισμών.
- (12) Διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης για τους ευρωπαίους τουρίστες όσον αφορά την επιλογή των προορισμών και των τρόπων μεταφοράς, τις σχέσεις τους με τον τοπικό πληθυσμό στους προορισμούς επίσκεψης και την καταπολέμηση της εκμετάλλευσης παιδιών και γυναικών.
- (13) Ανάπτυξη του ευρωπαϊκού σήματος «Τουρισμός ποιότητας» με βάση τις υφιστάμενες εθνικές εμπειρίες, για τη βελτίωση της ασφάλειας και της εμπιστοσύνης των καταναλωτών στα τουριστικά προϊόντα και την ανταμοιβή των αυστηρών και συνετών προσεγγίσεων που υιοθετούν οι επαγγελματίες του τουρισμού με στόχο την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών για την ικανοποίηση των πελατών.
- (14) Διευκόλυνση της αναγνώρισης από την ευρωπαϊκή τουριστική βιομηχανία των κινδύνων που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή, ώστε να αποφεύγονται οι ζημιολογικές επενδύσεις και να διερευνηθούν οι δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών τουριστικών υπηρεσιών.
- (15) Πρόταση χάρτη βιώσιμου και υπεύθυνου τουρισμού και θέσπιση ευρωπαϊκού βραβείου για τις τουριστικές επιχειρήσεις και τους τουριστικούς προορισμούς που σέβονται τις αξίες που ορίζονται στον χάρτη.
- (16) Πρόταση στρατηγικής για βιώσιμο παράκτιο και θαλάσσιο τουρισμό.
- (17) Ανάπτυξη ή ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κυριότερων αναδυόμενων χωρών (Κίνας, Ρωσίας, Ινδίας, Βραζιλίας) και των χωρών της Μεσογείου, για την προώθηση προτύπων βιώσιμης και υπεύθυνης τουριστικής ανάπτυξης και για την ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών.

5.3. Εδραίωση της εικόνας και της προβολής της Ευρώπης ως συνόλου βιώσιμων και ποιοτικών τουριστικών προορισμών

Η εικόνα και η αντίληψη της Ευρώπης ως συνόλου τουριστικών προορισμών είναι πτυχές στενά συνδεδεμένες με την ανταγωνιστικότητα του τουρισμού¹⁵. Λαμβανομένης υπόψη της έντασης του παγκόσμιου ανταγωνισμού, αλλά και του δυναμικού που αντιπροσωπεύουν διάφορες τρίτες χώρες ως πηγές τροφοδότησης του τουρισμού στην Ευρώπη, είναι ουσιαστικό να αναπτύξουμε δράσεις για την ενθάρρυνση της τουριστικής ζήτησης για την

¹⁵ Μελέτη σχετικά με την ανταγωνιστικότητα του τουριστικού τομέα της ΕΕ, Σεπτέμβριος 2009 (βλ. http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/document.cfm?action=display&doc_id=5257&userservice_id=1&request.id=0).

Ευρώπη. Μια σημαντική πρωτοβουλία για την προώθηση της Ευρώπης σε τρίτες χώρες υφίσταται ήδη μέσω της δικτυακής πύλης «visiteurope.com», την οποία διαχειρίζεται η ευρωπαϊκή επιτροπή τουρισμού (CET) και η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 2006, με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η εικόνα της Ευρώπης και ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αντιληπτή ως σύνολο βιώσιμων τουριστικών προορισμών υψηλής ποιότητας πρέπει να βελτιωθεί. Η ενίσχυση της ελκυστικότητας των ευρωπαϊκών προορισμών και η βελτίωση της προβολής τους πρέπει να οδηγήσει σε σημαντικά οικονομικά αποτελέσματα με την προώθηση των αφίξεων μη ευρωπαίων τουριστών, αλλά και με την αύξηση του ενδιαφέροντος ευρωπαίων πολιτών να ταξιδεύουν στη δική τους ήπειρο.

Για τη διερεύνηση των καλύτερων τρόπων ενιαίας παρουσίασης της ευρωπαϊκής τουριστικής προσφοράς, η Επιτροπή θεωρεί αναγκαία την προώθηση αυτής της εικόνας στις παγκόσμιες αγορές, κυρίως σε ορισμένες τρίτες χώρες (για παράδειγμα στις Ηνωμένες Πολιτείες, την Ιαπωνία, την Κίνα, τη Ρωσία, την Ινδία και τη Βραζιλία), μέσω κοινών πρωτοβουλιών με τα κράτη μέλη και την ευρωπαϊκή βιομηχανία.

Για τον σκοπό αυτό, αξίζει να διερευνηθούν αρκετοί τρόποι, ώστε να αξιοποιηθούν και να προβληθούν διάφορα θεματικά προϊόντα ευρωπαϊκής ή πολυεθνικής διάστασης, κυρίως στις εκθέσεις μεγάλης κλίμακας με αντικείμενο τον τουρισμό, και μάλιστα να ενθαρρυνθεί περισσότερο η αξιοποίηση των μεγάλων πολιτιστικών και αθλητικών γεγονότων, όπως οι πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης, οι ευρωπαϊκές ημέρες πολιτιστικής κληρονομιάς, οι ολυμπιακοί αγώνες ή οι διεθνείς εκθέσεις, οι οποίες προσφέρουν το δυναμικό για την ανάπτυξη του τουρισμού στην Ευρώπη.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:

- (18) Δημιουργία, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, ενός πραγματικού «σήματος της Ευρώπης», που θα συμπληρώσει τις προσπάθειες προώθησης στο εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και θα δώσει τη δυνατότητα στους ευρωπαϊκούς προορισμούς να διακρίνονται σαφώς από τους άλλους διεθνείς προορισμούς,
- (19) Προώθηση της δικτυακής πύλης «visiteurope.com» για την αύξηση της ελκυστικότητας της Ευρώπης ως συνόλου βιώσιμων και ποιοτικών τουριστικών προορισμών, ιδιαίτερα στις αναδυόμενες χώρες.
- (20) Ενθάρρυνση κοινών δράσεων προώθησης κατά τη διάρκεια μεγάλων διεθνών γεγονότων ή στις μεγάλες εμποροπανηγύρεις και στις εκθέσεις μεγάλης κλίμακας με αντικείμενο τον τουρισμό.
- (21) Ενίσχυση της συμμετοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε διεθνή φόρουμ, κυρίως στο πλαίσιο του παγκόσμιου οργανισμού τουρισμού, του ΟΟΣΑ, του T20 και του Euro-Med.

5.4. Μεγιστοποίηση του δυναμικού των πολιτικών και των χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ για την ανάπτυξη του τουρισμού

Η πολιτική τουρισμού χαρακτηρίζεται από τον διατομεακό χαρακτήρα της. Ένα μεγάλο μέρος των υπόλοιπων ευρωπαϊκών πολιτικών έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στον

τουρισμό. Αυτό αληθεύει ιδιαίτερα για την πολιτική μεταφορών (διαρκής κινητικότητα, δικαιώματα και ασφάλεια των επιβατών και ποιότητα των μεταφορών), τον ανταγωνισμό (θέματα συγκέντρωσης μεταξύ επιχειρήσεων, κυρίως όσον αφορά την επιγραμμική τουριστική προσφορά, την κάθετη ολοκλήρωση και τις κρατικές ενισχύσεις), την εσωτερική αγορά (ελευθερία εγκατάστασης και ελεύθερη παροχή υπηρεσιών σχετικών με τον τουρισμό, προώθηση της ποιότητας των υπηρεσιών, ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου), τη φορολογία (εμπόδια φορολογικού χαρακτήρα στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, φορολογική μεταχείριση των επιχειρήσεων του τομέα, όπως π.χ. ταξιδιωτικά γραφεία, φορολογικές διευκολύνσεις), την προστασία των καταναλωτών (δικαιώματα που απορρέουν από την υπογραφή της σύμβασης, αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, πωλήσεις εξ αποστάσεως), το περιβάλλον, την απασχόληση και την κατάρτιση, τον πολιτισμό ή ακόμη την πολιτική περιφερειακής ή/και αγροτικής ανάπτυξης.

Η Επιτροπή είναι αποφασισμένη να εξασφαλίσει τη βελτίωση της ενσωμάτωσης του τουρισμού στις διάφορες πολιτικές της και να μεριμνήσει ώστε η ορθή εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας να ελευθερώσει όλο το ανταγωνιστικό δυναμικό του τομέα. Κατά τη διατύπωση και την εφαρμογή των πολιτικών της, η Επιτροπή θα ενισχύσει τις προσπάθειες συντονισμού που καταβάλλει μεταξύ των διαφόρων σχετικών πολιτικών με σκοπό να διευκολύνει την πλήρη και ολοκληρωτική συνεκτίμηση των συμφερόντων και των αναγκών της τουριστικής βιομηχανίας.

Όσον αφορά την πολιτική της εσωτερικής αγοράς, ο τομέας του τουρισμού αναμένεται στο εξής να επωφεληθεί πλήρως από την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς υπηρεσιών. Η οδηγία 2006/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12^{ης} Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά θα καταστήσει δυνατή την ουσιαστική απλούστευση των διαδικασιών που εφαρμόζονται στους παρόχους υπηρεσιών στον τουριστικό τομέα και την κατάργηση πολλών νομικών και διοικητικών εμποδίων τα οποία είχαν περιορίσει την πρόσβαση στις διάφορες αγορές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Επιτροπή αναγνωρίζει την ουσιαστική σημασία του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού ως καταλύτη της οικονομικής ανάπτυξης και προτίθεται να εφαρμόσει δράσεις για να ενθαρρύνει την ανάπτυξη του ως μέρος της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ. Η διαφοροποίηση της οικονομικής δραστηριότητας υπέρ του τουρισμού αντιπροσωπεύει προτεραιότητα για πολλές παράκτιες περιοχές, όπου η παρακμή των οικονομικών δραστηριοτήτων που συνδέονται, ιδιαίτερα, με την αλιεία και τα ναυπηγεία είχε ως επακόλουθο τη μείωση των εισοδημάτων και την αύξηση της ανεργίας. Η διαφοροποίηση αυτή στηρίζεται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ETA) στο πλαίσιο στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης. Επίσης, θα διερευνηθεί ο τρόπος αξιοποίησης του δυναμικού της ναυτιλιακής βιομηχανίας και των σκαφών αναψυχής για την οικονομική ανάπτυξη των νησιών, καθώς και των παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών.

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης της ΕΕ έχει επίσης μεγάλη σημασία για τον τουριστικό τομέα. Μέσω του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), η Επιτροπή μπορεί να στηρίζει, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του αγροτικού τουρισμού, την ανάπτυξη και την προώθηση του αγροτουρισμού, καθώς και την αξιοποίηση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των αγροτικών περιοχών, συμπεριλαμβανομένων των ορεινών περιοχών.

Όσον αφορά την τρέχουσα περίοδο προγραμματισμού, η Επιτροπή θα συνεχίσει να προωθεί και να κινητοποιεί τα μέσα και τα προγράμματα κοινοτικής στήριξης προς όφελος του

τουρισμού. Μεταξύ των μέσων αυτών, περιλαμβάνονται τα διάφορα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ), καθώς και το πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και ανάπτυξης, τα οποία θα συνεχίσουν να χρηματοδοτούν την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων. Τέλος, το πρόγραμμα-πλαίσιο για την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα έχει ιδιαίτερη σημασία για τον τουρισμό στον βαθμό που, από το 2008, παρεμβαίνει για να στηρίξει τη δημιουργία ευρωπαϊκών δικτύων για ανταγωνιστικό και βιώσιμο τουρισμό. Για την μετά το 2013 περίοδο, οι δυνατότητες στήριξης του τουρισμού από τα διάφορα ευρωπαϊκά ταμεία, καθώς και από την εδραίωση των ήδη υφιστάμενων προπαρασκευαστικών δράσεων στον τομέα αυτό, θα εξαρτηθούν από την κατεύθυνση των προτεραιοτήτων δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβανομένων υπόψη των δημοσιονομικών περιορισμών.

Η εξέλιξη των δικαιωμάτων των επιβατών των αεροπορικών και σιδηροδρομικών μεταφορών αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό κεκτημένο για τον ευρωπαϊκό τουρισμό χάρη στο νομικό πλαίσιο που προστατεύει τους τουρίστες σε περίπτωση που αντιμετωπίσουν δυσκολίες στο ταξίδι τους. Στόχος της Επιτροπής είναι οι επιβάτες στις θαλάσσιες μεταφορές, στα λεωφορεία και στα πούλμαν να μπορούν να επωφελούνται συγκρίσιμων δικαιωμάτων. Η τρέχουσα αναθεώρηση της οδηγίας για τα οργανωμένα ταξίδια και τις οργανωμένες διακοπές και περιηγήσεις αποτελεί επίσης ένα θετικό στοιχείο για την ενίσχυση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών όσον αφορά την τουριστική βιομηχανία. Επίσης, η Επιτροπή θα συνεχίσει να συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη, την τουριστική βιομηχανία και τις οργανώσεις των συντελεστών του τουριστικού τομέα για τη βελτίωση των όρων ασφάλειας στις δομές φιλοξενίας, μεταξύ άλλων για τις πτυχές που συνδέονται με τους κινδύνους πυρκαγιάς.

Επίσης, η Επιτροπή, έχοντας συνειδητοποιήσει την αυξανόμενη σημασία του τουρισμού για την Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού που προέρχεται από τρίτες χώρες, θα εξετάσει διάφορες δυνατότητες και διάφορα μέσα, στο πλαίσιο της πολιτικής θεωρήσεων και διέλευσης των εξωτερικών συνόρων, με σκοπό τη βέλτιστη χρησιμοποίησή τους.

Για να δοθεί η δυνατότητα στον ευρωπαϊκό τουρισμό να συνεχίσει να αναπτύσσεται με ανταγωνιστικό και βιώσιμο τρόπο, σύμφωνα με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και τη συνθήκη της Λισαβόνας, η Επιτροπή θα εξετάσει τα μέσα για την ενίσχυση των δράσεων στήριξης και συντονισμού του ευρωπαϊκού τουρισμού.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ευρωπαϊκή πολιτική τουρισμού έχει ανάγκη νέας ώθησης. Επειδή αντιμετωπίζει προκλήσεις που απαιτούν όχι μόνο συγκεκριμένες απαντήσεις αλλά και προσπάθειες προσαρμογής, οι παράγοντες του ευρωπαϊκού τουρισμού πρέπει να καταφέρουν να ενώσουν τις προσπάθειές τους και να εργαστούν σε ένα ενιαίο πολιτικό πλαίσιο το οποίο λαμβάνει υπόψη τις νέες προτεραιότητες της ΕΕ. Λαμβάνοντας υπόψη τις νέες αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα του τουρισμού, η παρούσα ανακοίνωση προσδιορίζει ένα φιλόδοξο πλαίσιο για να καταστήσει τον ευρωπαϊκό τουρισμό ανταγωνιστική, σύγχρονη, βιώσιμη και υπεύθυνη βιομηχανία. Η Επιτροπή σκοπεύει να αναλάβει αρκετές συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για να δώσει στον τομέα του ευρωπαϊκού τουρισμού τα μέσα για να μπορέσει να προσαρμοστεί και να αναπτυχθεί. Οι ενέργειες αυτές συμπληρώνουν τις πολιτικές των κρατών μελών και αποσκοπούν στον συντονισμό των προσπαθειών με τον προσδιορισμό των μέτρων που προσφέρουν πραγματική προστιθέμενη ευρωπαϊκή αξία. Η επιτυχία της στρατηγικής αυτής θα εξαρτηθεί από τη δέσμευση που θα αναλάβει το σύνολο των συντελεστών και από την ικανότητά τους να συνεργαστούν για την εφαρμογή του.

Στο μέλλον, η Επιτροπή θα συνεχίσει τις προσπάθειες που καταβάλλει για την τακτική, ταχεία και διαφανή ανταλλαγή απόψεων με τα κράτη μέλη και την τουριστική βιομηχανία σχετικά με τις πρωτοβουλίες που αφορούν τον τουρισμό. Για τον σκοπό αυτό, θα στηριχθεί κυρίως στη συμβουλευτική επιτροπή για τον τουρισμό. Κατ' αυτό τον τρόπο, οι δημόσιες διοικήσεις θα είναι οι ίδιες σε θέση να ενημερώνουν τακτικά τους διάφορους ενδιαφερόμενους εθνικούς και περιφερειακούς φορείς σχετικά με τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής.

Αυτό το ενιαίο πλαίσιο αποτελεί ένα πρώτο στάδιο. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή θα συνεχίσει να εξετάζει τις πρωτοβουλίες που πρέπει να αναλάβει στον τομέα του τουρισμού μέχρι τη διεξαγωγή του ευρωπαϊκού φόρουμ για τον τουρισμό, τον Νοέμβριο του 2010, επ' ευκαιρία του οποίου μπορεί να συζητηθεί ένα λεπτομερέστερο σχέδιο δράσης με τα κράτη μέλη και τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς του ευρωπαϊκού τουρισμού. Στη συνέχεια, θα προβεί μεσοπρόθεσμα στον απολογισμό της στρατηγικής αυτής για να αξιολογήσει την επιτυχία της και τη μελλοντική της πορεία.